

הצדהרת פומפאו

על חוקיות ההתיישבות היהודית
ביהודה ושומרון
מיום 18 בנובמבר 2019

אוליס היסטוריה

כל הזכויות שמורות לפורום קהלת (ע"ר) ולפורום שילה (ע"ר)
ירושלים, טבת תש"פ, ינואר 2020

הצהרת מזכיר המדינה, מייק פומפאו,
על חוקיות ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון

תגובת מזכיר המדינה פומפאו למבקרו

רקע משפטי על ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון

1

2

3

1. הצהרת מזכיר המדינה, מייק פומפאו, על חוקיות ההתיישבות היהודית ביודה ושומרון

18 בנובמבר 2019

ממשל טראמפ משנה את הגישה של ממשל אובמה כלפי התנחלויות ישראליות.

האופן שבו מגיבה ארצות הברית לפעילות ההתנחלות של ישראל בגדה המערבית מתאפיין בעשורים האחרונים בחוסר עקביות. בשנת 1978 קבע ממשל קרטר באופן קטגורי, שהקמתה של התיישבות אזרחית אינה מתיישבת עם החוק הבינלאומי. בשנת 1981 הנשיא רייגן חלק על קביעה זו והצהיר כי אינו סבור שההתנחלויות הן בלתי חוקיות באופן אינהרנטי.

הממשלים שבאו בעקבותיו הכירו בכך שפעילות התנחלותית בלתי מרוסנת עלולה להוות מכשול לשלום, אך בחכמה ובזהירות הם גם הכירו בכך ששימוש בטיעונים משפטיים אינו מקדם את השלום. עם זאת, בדצמבר 2016, לקראת סיום כהונתו של הממשל הקודם, שינה מזכיר המדינה קרי את הגישה הזוהירה הזו, שבמשך עשרות שנים היו שותפות לה שתי המפלגות, והכריז באופן פומבי על אשרור ההצהרה האמורה בדבר אי חוקיותן של ההתנחלויות.

לאחר בחינה קפדנית של כל צדדי הויכוח על החוקיות, ממשל זה מסכים עם הנשיא רייגן. הקמת ההתיישבות הישראלית בגדה המערבית אינה סותרת את החוק הבינלאומי.

ברצוני להדגיש מספר שיקולים חשובים.

ראשית, תראו, אנחנו מכירים בכך, שכמו שקבעו בתי המשפט הישראליים, מעמדו המשפטי של כל יישוב צריך להיבחן באופן ספציפי, בהתאם לעובדות בשטח ולנסיבות שבגינן הוקם. משום שכך, הממשל האמריקאי אינו נוקט עמדה לגבי מעמדו החוקי של יישוב ישראלי כזה או אחר.

מערכת המשפט הישראלית מאפשרת לקרוא תגר על פעילות התנחלותית ולוקחת בחשבון גם שיקולים הומניטאריים. בתי משפט ישראלים אישרו את חוקיותן של חלק מפעולות ההתנחלות, ולגבי אחרות קבעו כי לא ניתן לבסס את חוקיותן.

שנית, איננו קובעים את מעמדה הסופי של הגדה המערבית. משימה זו נתונה בידיהם של הישראלים והפלסטינים, והיא צריכה להיקבע במשא ומתן ביניהם. החוק הבינלאומי אינו מכתוב תוצאה מסוימת, ואינו יוצר שום מכשול חוקי בפני ההחלטה שתתקבל במשא ומתן.

שלישית, החלטתנו שלא להכיר עוד באמירה לפיה ההתנחלויות הישראליות עומדות בניגוד לחוק הבינלאומי, מתבססת על עובדות, היסטוריה ונסיבות מיוחדות שמגלם מפעל ההתיישבות היהודית בגדה המערבית. החלטתנו אינה נובעת מדעה קדומה ואינה קובעת מסקנות תלויות-נסיבות לגבי החוקיות של מקומות אחרים בעולם.

ולסיום, הגדרת מפעל ההתיישבות כמנוגד לחוק הבינלאומי, לא מועילה. היא לא קידמה את השלום. האמת הקשה היא שלעולם לא יהיה פתרון משפטי לסכסוך, וויכוחים על מי צודק ומי טועה לפי המשפט הבינלאומי לא יביאו את השלום. מדובר בבעיה פוליטית מורכבת שיכולה להיפתר אך ורק באמצעות משא ומתן בין הישראלים והפלסטינים.

ארצות הברית תמשיך במחויבותה העמוקה לסייע לקידום השלום, ואעשה כל שביכולתי כדי לסייע למטרה זו. ארצות הברית מעודדת את הישראלים והפלסטינים לפתור את שאלת מעמדה של ההתיישבות הישראלית ביהודה ושומרון בכל משא ומתן עתידי על הסדר הקבע.

בנוסף, אנו מעודדים את שני הצדדים למצוא פתרון שמקדם ושומר על הביטחון והרווחה של פלסטינים וישראלים כאחד.

2. תגובת מזכיר המדינה פומפאו למבקרו

מזכיר המדינה ושינגטון

לכבוד
מר אנדי לוין
בית הנבחרים
ושינגטון די.סי. 20515

מר לוין היקר:

קיבלתי את מכתבך מה-21 בנובמבר, בו ביקרת את קביעת מחלקת המדינה כי הקמת מפעל ההתיישבות הישראלית בגדה המערבית אינה נוגדת, באופן קטגורי, את החוק הבינלאומי - קביעה שלטענתך הופכת "עשורים של מדיניות דו-מפלגתית ביחס להתנחלויות ישראליות". כמו כן, אתה טוען בפסקנות כי קביעה זו "מתעלמת בבוטות מסעיף 49 של אמנת ז'נבה הרביעית."

למרות שאני מעריך את התעניינותך בנושא חשוב זה, איני יכול שלא לחלוק על שתי עמדות מטופשות אלו. אגיב בקצרה לנקודות המרכזיות שלך.

ראשית, קביעת מחלקת המדינה לא הפכה שום מדיניות ביחס להתנחלויות ישראליות. מחלקת המדינה הפכה את הצהרתו של המזכיר קרי, שהתקבלה בשלהי ממשל אובמה, וקבעה, באופן קטגורי, שהקמת התנחלויות מנוגדת לחוק הבינלאומי. קביעה זו היוותה ניסיון כושל להצדיק את הבגידה של ממשל אובמה בישראל, לאחר שאפשר להחלטה 2334 - אשר התבססה על טענת האי-חוקיות של ההתנחלויות

והגדירה אותן כ"הפרה בוטה" של החוק הבינלאומי - לעבור במועצת הביטחון של האו"ם ב-23 בדצמבר 2016.

שנית, קביעת המזכיר קרי לא זכתה להסכמה דו-מפלגתית. אדרבא, היא זכתה לגינוי דו-מפלגתי, לרבות של מנהיגים דמוקרטיים משני בתי הקונגרס. יתרה מכך, מספר מרשים של סנטורים ואנשי קונגרס, משני צידי המתרס, תמך בהתנגדויות להחלטת מועצת הביטחון 2334. הצהרתו של המזכיר קרי התנתקה מעשורים של הסכמה דו-מפלגתית ושבה לגישה שקודמה על ידי ממשל קרטור בשנת 1978, אשר שונתה על ידי מחליפו, הנשיא רונלד רייגן.

בעודך חופשי לחשוב שההתנחלויות מהוות מכשול לשלום, אתה טועה מאוד אם אתה חושב שיש סביב עמדה זו הסכמה דו-מפלגתית. לא פחות מאשר מנהיג המיעוט בסנאט, איש המפלגה הדמוקרטית, הכריז בנאומו בכנס AIPAC, שהתקיים ב-5 במרץ 2018, ש"לא ההתנחלויות הן אלה שמכשילות את השלום."

שלישית, הינך עומד על כך ש"התעלמנו בבוטות" מאמנת ג'נבה הרביעית. ממשל טראמפ בחן וניתח נושא זה בקפידה, ועם כל הכבוד אנו חולקים עליך. מבין המקורות והגורמים הרבים שתומכים בעמדתנו, אני ממליץ על כתביו של יוג'ין רוטטוב, שעזב את משרתו כדיקן בית הספר למשפטים של אוניברסיטת ייל כדי לשרת כחת מזכיר המדינה לעניינים מדיניים בממשל ג'ונסון. הדיקן רוטטוב ייצג את ארצות הברית בשיחות השלום שהתנהלו לאחר מלחמת ששת הימים, בשנת 1967, והיה אחראי על ניסוח החלטת מועצת הביטחון של האו"ם 242, שנותרה עד היום התשתית העיקרית של תהליך השלום הישראלי-פלסטיני. בשנת 1983 הכריז הדיקן רוטטוב ש"יש לישראל זכות חוקית בלתי מעורערת להקים התנחלויות בגדה המערבית."

רביעית, המדיניות של ארה"ב ביחס לסכסוך הישראלי-פלסטיני היתה באופן כללי עקבית לאורך עשרות שנים והיא עודנה כזו: אנו תומכים ומבקשים לסייע לקיומו של משא ומתן ישיר בין הצדדים, שיוביל להסכם שלום צודק ויציב. באופן מצער, כמו שמומחים רבים מסכימים, החלטת מועצת הביטחון 2334 וההערות הנלוות של מזכיר המדינה קרי, שהצדיקו אותה, יצרו מגבלה משמעותית על ממשל טראמפ בקידום השלום, בכך שדחפו לתוך הסכסוך מרכיב משפטי שגוי ולא רלוונטי. מהלך זה הוביל להקשחת עמדות, בעיקר בצד הפלסטיני. לשם המחשה, סגירת משרד אש"ף בווינגטון, שאותה אתה מבקר, אושרה על-ידי חוק פדרלי, לאחר שהנשיא עבאס הכריז במועצת האו"ם, ב-20 בספטמבר 2017, שהרשות הפלסטינית "קראה לבית הדין הפלילי הבינלאומי... להעמיד לדין קצינים ישראלים שהיו מעורבים בפעילות התנחלותית." אני בספק אם הנשיא עבאס, למרות האיבה הגלויה שלו כלפי ישראל, היה נוקט בעמדה כל-כך בלתי ראויה ובלתי חוקית, אילולא היה לו מעטה ההגנה של ההחלטה השגויה 2334 ושל נאומו המצער של המזכיר קרי.

ממשל טראמפ מחויב לפעול ללא לאות לקידום השלום בין הישראלים לפלסטינים. אנו ניגשים לנושא זה באופן פרגמטי ודיפלומטי, אך מתרחקים מפרשנויות שגויות של החוק הבינלאומי שזכו לאהדה בעשורים האחרונים. נטישתם של אובמה וקרי את התמיכה ההיסטורית של ארצות הברית בישראל לא תרמה מאומה לקידום השלום. הכרזתה האחרונה של מחלקת המדינה, שהקמת מפעל ההתיישבות הישראלית בגדה המערבית איננה בלתי חוקית, היא צעד חשוב בתהליך השלום, ואנחנו בטוחים שהיא יוצרת את הפלטפורמה הנכונה להמשך התקדמותו.

אנו מקווים שמידע זה יועיל לך. אנא עדכן אותנו במידה שיש עוד משהו שנוכל לסייע בו.

בכבוד,

מיכאל ר. פומפאו

מזכיר המדינה

3. רקע משפטי על ההתיישבות היהודית בשומרון

ד להצהרתו של מזכיר המדינה מייק פומפאו על חוקיות ההתיישבות ביהודה ושומרון, הפעם האחרונה שבה התייחס משרד החוץ האמריקני לשאלה זו היתה בשנת 1978, כאשר היועץ המשפטי של מחלקת המדינה, הרברט הנסל, חיבר תזכיר שבו הגיע למסקנה כי ההתנחלויות הישראליות בגדה המערבית (בלשוננו) אינן חוקיות.

מסקנותיו של הנסל היו שנויות במחלוקת כבר באותה תקופה, והופרכו על ידי תת-מזכיר המדינה לשעבר יוג'ין רוסטוב (שכיהן גם כדיקן בית הספר למשפטים באוניברסיטת ייל) ורבים אחרים. עם זאת, אף-על-פי שעמדתו של הנסל לא אומצה כמדיניותה הרשמית של ארצות הברית מאז ממשל קרט, מכיוון שהתזכיר לא עבר רוויזיה ולא נפסל באופן רשמי, הוא עיצב את המדיניות וההשקפות של מחלקת המדינה לאורך ארבעת העשורים הבאים. מציאות זו יצרה הנחות משפטיות לקויות, שמדיניות החוץ האמריקאית במזרח התיכון התבססה עליה לעתים קרובות.

תזכיר הנסל הגיע למסקנות משפטיות תקדימיות על בסיס ניתוח חפוז, והיה מסמך מפוקפק מאוד כבר בעת הוצאתו. יתרה מכך, המציאות המשתנה ותמורות שחלו במדיניות ארצות הברית מאז נכתב, הפכו את מסקנותיו של התזכיר למיושנות לחלוטין, ולכן כבר מזמן הוא אמור היה להפסיק לשמש כבסיס למדיניות החוץ האמריקאית.

הכרזת פומפאו מתקנת את האנומליה שיצר תזכיר הנסל; והדוקטרינה היוצאת ממנה, אשר מבוססת על נימוקים משפטיים ברורים וחד משמעיים, מניחה בסיס חדש וקונסטרוקטיבי למדיניות ארצות הברית כלפי הנוכחות הישראלית ביהודה ושומרון.

התיישבות יהודית בשטחי יהודה ושומרון מוצגת לרוב כתופעה מודרנית בלבד. למעשה, נוכחות יהודית בשטח זה הייתה קיימת אלפי שנים והוכרה כלגיטימית בכתב המנדט על ארץ ישראל שאומץ על ידי חבר הלאומים בשנת 1922, ושכלל את ההכרה בצורך המעשי להקמת מדינה יהודית במולדתו העתיקה של העם היהודי. מסמך היסטורי זה - שתקפותו לא פקעה מעולם על-פי המשפט הבינלאומי - ניסח וביסס גם את זכותו המשפטית של העם היהודי על ארץ ישראל, ואת זכותם של יהודים להתיישב בכל השטח שממערב לירדן.

לאחר שהכיר ב"קשר ההיסטורי של העם היהודי עם פלסטינה" ו"בזכותו לכינון מחדש של ביתו הלאומי בארץ", קבע כתב המנדט באופן מפורש בסעיף 6 כי:

"הממשל בפלשתינה, בעודו מבטיח כי הזכויות והעמדות של יתר חלקי האוכלוסייה אינם נפגעים, יסייע בתנאים נאותים לקידומה של ההגירה היהודית, וכן יעודד בשיתוף פעולה עם הסוכנות-היהודית כמוזכר בסעיף 4, התנחלות צפופה של יהודים על הקרקע, כולל אדמות מדינה וקרקעות בור שאינן דרושות לצורכי הצבור."

האו"ם, שהחליף את חבר הלאומים בשנת 1946, לא ערך בכתב המנדט שום שינוי, ולכן מבחינת המשפט הבינלאומי הוא נותר מחויב לו. יתרה מכך, אסכולה רחבה של מומחים במשפט הבינלאומי רואים בסעיף 80 פרק 12 למגילת האומות המאוחדות סעיף שחוזר ומתקף את מחויבות האו"ם לכתב המנדט על ארץ ישראל. יוג'ין רוסטוב טוען כי לפי סעיף זה "יהודים המתישבים בתל אביב משתמשים באותה זכות משפטית שיש להם להתיישב בשטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים".

יישובים יהודיים מסוימים, כמו בחברון, התקיימו לאורך מאות שנות השלטון העות'מאני, ואילו יישובים כמו נווה יעקב, צפונית לירושלים, יישובי גוש עציון בדרום יהודה והיישובים מצפון לים המלח הוקמו בימי המנדט הבריטי, לפני הקמת מדינת ישראל, ובהתאם לכתב המנדט של חבר הלאומים.

יישובים ישראליים רבים בני זמננו הוקמו מחדש על חורבות בתיהן של קהילות יהודיות מדורות קודמים, כביטוי לקשר ההיסטורי והעמוק של העם היהודי עם הארץ הזו - ערש התרבות היהודית והמקום שבו התרחשו האירועים המרכזיים של התנ"ך. רבים מיישובים אלה נמצאים במקומות שבהם הקהילות היהודיות סולקו בכוח על ידי צבאות או מיליציות ערביים, או שנרצחו באכזריות, כמו שקרה לקהילה היהודית של חברון בשנת 1929.

במהלך תשע-עשרה שנות שלטונו (1948-1967) על יהודה ושומרון אסר השלטון הירדני על מכירת קרקעות בשטחים אלה ליהודים והגדיר אותה כפשע חמור. מבחינה חוקית השלטון הירדני ביהודה ושומרון - שהחל עם פלישתה הצבאית והבלתי חוקית של ירדן לישראל בשנת 1948, ושמעולם לא הוכר כלגיטימי מבחינה בינלאומית - לא יכול היה לבטל את זכותם של יהודים להקים את ביתם באזורים אלה, וגם לא את שטרי הקניין החוקיים שלהם על האדמה שנרכשה. לפיכך, שטרי הבעלות של היהודים וזכויותיהם על הקרקע נותרו בתוקף עד ימינו.

סטיבן שוובל, סגן היועץ המשפטי במחלקת המדינה, שלימים הפך לשופט ונשיא בית הדין הבינלאומי, טען שלישראל יש את הזכות לריבונות על השטח כיוון שהיא כבשה אותו כדין במלחמת מגן, ואילו ירדן כבשה אותו שלא כדין, באמצעות תוקפנות בלתי חוקית. יוג'ין רוסטוב הרחיק לכת

אפילו עוד יותר, כשטען כי המנדט הבריטי על ארץ ישראל כונן לכתחילה "כדי לסייע לשחרור הלאומי של העם היהודי, בגלל הקשר ההיסטורי שלו לארץ ישראל".

במילים אחרות, הניסיון להציג את ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון כצורה חדשה של התיישבות "קולוניאלית" של ריבון זר בארץ הוא לא רק חסר כנות, אלא מונע ממניעים פוליטיים. בשום שלב בהיסטוריה ירושלים ושטחי יהודה ושומרון לא היו בריבונות פלסטינית או ערבית.

Uti Possidetis Juris

שלטון המנדט הפסיק להתקיים כישות פוליטית ב-14 במאי 1948, במקביל להכרזה על הקמת מדינת ישראל. על פי דוקטרינת ה-*uti possidetis juris* המקובלת, גבולותיה של מדינה חדשה זהים לחלוטין לאלה של הישות הגיאוגרפית שהיתה קיימת באותו השטח לפנייה. עיקרון זה שימש לקביעת גבולות במקומות רבים בעולם, כמו באפריקה ובמדינות ברית המועצות לשעבר. המשמעות היא שעם הקמתה של מדינת ישראל, שטחה הריבוני היה צריך להיות זהה לשטח המנדט הבריטי על ארץ ישראל ולכלול גם את שטחי יהודה ושומרון, שלימים כונו "הגדה המערבית". לדברי הפרופסורים למשפט בינלאומי, אברהם בל ויוג'ין קונטורוביץ', ה-*uti possidetis juris* זכתה להכרה רחבה כדוקטרינת המשפט הבינלאומי המנהגי, והיה לה תפקיד מרכזי בקביעת גבולותיהן של מדינות בעידן הפוסט-קולוניאלי. לדבריהם, לפי הכלל הזה, "גבולותיה של מדינת ישראל צריכים להיות גבולות המנדט הבריטי על פלסטינה שקדם לה... מדינת ישראל היא הריבון בכל האזורים השנויים במחלוקת - גם בירושלים וגם בגדה המערבית".

בשנת 1948 פלשה ירדן ליהודה ושומרון ושלטה בהם באופן בלתי חוקי. הניסיון של הממלכה ההאשמית לספח שטחים אלה התקבלו בעולם באופן כמעט גורף כניסיון עקר ובלתי חוקי. הסכם שביתת הנשק בין ישראל וירדן בשנת 1949 יצר קו הפסקת אש, אך לא קבע את גבולה המזרחי של ישראל ולא שינה אותה.

כשבמלחמת ששת הימים (1967) מדינת ישראל הביאה לסיימו של הכיבוש הירדני הבלתי חוקי ביהודה ושומרון, היא למעשה החזירה לעצמה שטח שהיה שלה ושהיה מוחזק תחת כיבוש זר באופן זמני.

המשפט ההומניטארי הבינלאומי ביהודה ושומרון

אמנת ז'נבה הרביעית אוסרת על הגליית או העברת אוכלוסייה אזרחית ממדינה אחת לשטחה של מדינה אחרת, שאותה כבשה לאחר שנאלצה להשתמש בכוח מזוין. עיקרון זה, שבא לידי ביטוי בסעיף 49(6), נקבע מיד לאחר מלחמת העולם השנייה בתגובה לאירועים ספציפיים שהתרחשו במהלכה. סעיף 49(6) מדבר רק על מקרים של כיבוש לוחמתי ולכן אינו מתייחס למקרים שבהם מדינה מחזירה לעצמה שטח השייך לה ולמקרים שבהם יש הסכם שלום בין שני הצדדים הלוחמים.

תזכיר הנסל בעצמו אומר, שאם תחתום ישראל על הסכם שלום עם ירדן, כפי שאכן אירע בשנת 1994, סעיף 49(6) לא יהיה תקף עוד.

כפי שאישרה הנציגות הבינלאומית של הצלב האדום לאמנה, הסעיף הנ"ל נועד להגן על האוכלוסייה הכבושה מפני שינויים דמוגרפיים משמעותיים ומפני "סיכון קיומה כגזע נפרד". ניסוח זה מתייחס למדיניות הטיהור האתני והיישוב מחדש שהוביל המשטר הנאצי בחלקים של מזרח אירופה בימי מלחמת העולם השנייה. ברור לגמרי שההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון לא סיכנה בשום מובן את "קיומם של הפלסטינים כגזע נפרד", כפי שניתן ללמוד מהגידול העצום בשיעור האוכלוסייה הפלסטינית ביהודה ושומרון מאז 1967.

סעיף 49(6), המדבר על העברת אוכלוסייה לשטח כבוש, מעולם לא פורש בשום הקשר אחר, פרט למקרה של ישראל, כאוסר על הגירה מרצון של יחידים לשטח כבוש. כל שכן, הוא אינו אוסר על הגירה של יחידים לשטח שיש להם אליו קשר אישי או היסטורי. הוא גם אינו אוסר על תנועה של יחידים לשטח שלא היה בריבונות לגיטימית של שום מדינה ושאינו נמצא בבעלות פרטית של אף גורם. בעניין זה יש לציין כי רוב מניין ובניין ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון הוקמה רק לאחר שבוצע סקר קרקעות, בפיקוח בית המשפט העליון של מדינת ישראל, במטרה להבטיח כי היישובים היהודיים לא יוקמו באופן לא חוקי על אדמות פרטיות.

הסכמים בין ישראל לפלסטינים

ההסכמים הביטורליים שהושגו בין ישראל לפלסטינים - שתוקפם היום מוטל בספק, הן לאור ההפרות החמורות של הפלסטינים בקיום ההסכמים, והן לאור לוחות הזמנים שנקבעו בהסכמים, אשר חלפו מזמן - אינם אוסרים על הקמת התנחלויות חדשות או הרחבה של התנחלויות קיימות. נהפוך הוא, ההסכמים קובעים באופן מפורש כי סוגיית ההתנחלויות תידון במשא ומתן על הסדרי הקבע. קביעה זו נובעת מההבנה של שני הצדדים שסוגיה זו תיפתר ביחד עם יתר סוגיות הליבה, כמו גבולות וביטחון, במסגרת הדיונים על הסדר הקבע. למעשה, בהסכם הביניים שנחתם בשנת 1995 (אוסלו ב') הסכימו הצדדים במפורש כי לרשות הפלסטינית אין כל סמכות שיפוט או שליטה על התנחלויות או על ישראלים, וכי ההתנחלויות כפופות לסמכות ישראלית בלעדית עד לחתימה על הסכם הקבע.

יש הטוענים כי האיסור בהסכם הביניים (סעיף 31[7]) על צעדים חד צדדיים המשנים את "מעמד" הגדה המערבית ורצועת עזה מרמז על איסור בנייה בהתנחלות. עמדה זו אינה מבוססת. סעיף זה נכתב כדי למנוע משני הצדדים לנקוט צעדים המתיימרים לשנות את מעמדו החוקי של השטח, כמו למשל על-ידי סיפוח שלו או על-ידי הצהרה על מדינה באופן חד-צדדי, עד לסיום המשא ומתן על הסדר הקבע. מכיוון שסעיף זה אמור לחול באופן שווה על שני הצדדים - אם נקבל את הטענה לעיל הרי שהמשמעות היא, שלאף אחד מהצדדים אסור לבנות בתים לצורך גידול טבעי עד לחתימה על הסדר הקבע, וברור שלא זו היתה הכוונה.

בהמשך לכך, החלטת ישראל לפרק את כל ההתנחלויות ברצועת עזה וארבע התנחלויות בצפון השומרון במסגרת תכנית ההתנתקות (2005) היתה מהלך ישראלי חד צדדי ולא מילוי חובה חוקית.

- הניסיון להציג את ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון כבלתי חוקית ו"קולוניאליסטית" באופייה מתעלם ממורכבות הסוגיה, מההיסטוריה של הארץ ומהנסיבות המשפטיות הייחודיות של מקרה זה.
- יהודים חיו בשטחי יהודה ושומרון מאז ומקדם, מה שמבטא את הקשר העמוק של העם היהודי לארץ הזאת, שהיא ערש התרבות שלהם, כפי שאושר על ידי חבר הלאומים בכתב המנדט על ארץ ישראל, ושממנה הם או אבותיהם גורשו.
- אמנת ז'נבה הרביעית אינה מתייחסת כלל ליהודה ושומרון. זאת, משום שלמדינת ישראל, מרגע היווסדה, יש זכות ריבונית על שטחים אלה. ובכל מקרה, גם לשיטת הטוענים שיש קשר בינה לבין המקרה הישראלי, הרי שכאמור בתזכיר הנסל - קשר זה התייתר עם חתימת הסכם השלום בין ישראל לירדן בשנת 1994.
- האיסור באמנת ז'נבה הרביעית על העברה בכפייה של אזרחים לשטח של מדינה כבושה אינו מתייחס למקרה המיוחד של ישראל, שבו יהודים מתיישבים מרצון בשטחים שהוגדרו על-ידי חבר הלאומים בכתב המנדט הבריטי על ארץ ישראל כחלק מהמדינה היהודית שעתידה לקום, ושלא היו שייכים לריבון חוקי קודם.
- ההסכמים שנחתמו בין ישראל לפלסטינים מאשרים באופן מפורש שהתנחלויות נתונות לסמכות שיפוט ישראלית בלעדית עד לחתימה על הסכם הקבע, ואינם אוסרים פעילות התנחלויות.

פורום קהלת הוא מכון מחקר השוכן בירושלים ופועל לעיגון מעמד הקבע של ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי, לחיזוק הדמוקרטיה הישראלית, קידום חירות הפרט ועידוד יישום עקרונות השוק החופשי בישראל. הפורום איננו מפלגתי ונשען על מקורות עצמאיים פרטיים ללא מימון ישיר או עקיף ממדינת ישראל או מכל ישות מדינית אחרת. כל תוצרי הפורום מוגשים למקבלי ההחלטות ולציבור ללא תמורה.

פורום שילה הוא מכון מחקר ומדיניות מייסודו של 'פורום קהלת', הפועל להעשיר את הידע אודות ההתיישבות היהודית בכל חלקי הארץ, אתגריה, צרכיה, חשיבותה והצידוק המוסרי שלה, ולספק כלים ונתונים לצורך חיזוקה, התפתחותה והרחבתה.